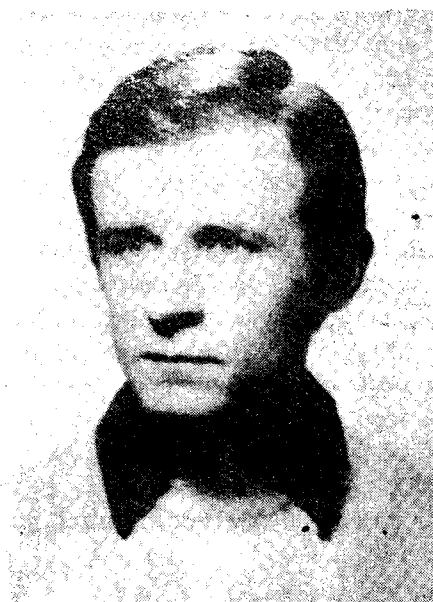

GERHARD KONRAD KŁOSKA. 1943-1979

Nagła, tragiczna śmierć Gerharda. Zginął w wypadku samochodowym 4 grudnia 1979 r. Bliski Kolega, Przyjaciół — mądry, niezwykle skromny i pełen prostoty. Jako naukowiec odznaczał się nie tylko wybitnymi uzdolnieniami i dociekliwością, ale i szczególnie urzekającą rzetelnością intelektualną. Klimat Jego osobowości — niezwyklej i zarazem bardzo naturalnej — pozostał z nami, w nas. I dlatego nie sposób pisać o Nim w czasie przeszłym.

Gerhard urodził się 3 sierpnia 1943 r. w Niwkach Książących w Poznaniu. Szkołę średnią ukończył w Ostrowie Wlkp., po czym w latach 1961-1966 studiował etnografię na Wydziale Filozoficzno-Historycznym Uniwersytetu im. Bieruta we Wrocławiu. Pracę magisterską na temat: „Forma i znaczenie pieczywa obrzędowego w kulturze ludowej Słowian (korowaj)”, z oceną bardzo dobrą, pisał pod kierunkiem prof. dr. L. Godlewskiego. Nie zerwał też swego kontaktu z etnografią, kiedy po

studiach, dążąc do głębszego zrozumienia człowieka i kultury, zapisał się na studium doktoranckie z filozofii przy Instytucie Filozofii na Uniwersytecie Warszawskim. Obrał sobie dziedzinę filozofii szczególnie ważną dla etnografii, czy szerzej — antropologii kulturowej, otwierającą nowe perspektywy poznawcze. Połączenie tych dwu niezmiernie wzbogacających się nawzajem dziedzin wiedzy w osobie takiej, jak Gerhard Kloska, niezmiernie rzadkie, a w Polsce bodaj jedyne, to wielka nadzieja naukowa i to nie tylko w etnografii, ale i filozofii. Odejście Gerharda jest stratą niepowetowaną.

W 1973 r. obronił rozprawę doktorską pt. „Problem wartościowania w naukach społecznych”, której promotorem był prof. dr M. Fritzhand. W tym samym roku został etatowym pracownikiem naukowym Instytutu Filozofii i Socjologii PAN, a w latach 1975/76 i 1976/77 wspólnie z dr Krystyną Starczewską prowadził seminarium naukowe poświęcone aksjologii empirycznej, w którym brało udział parę osób ze środowiska etnograficznego.

Z etnografią związany był również poprzez stałą współpracę z Katedrą Etnografii UW (od 1971 r.) prowadząc coroczne seminarium metodologiczne dla studentów (w roku akad. 1971/72 wspólnie z prof. A. Kutrzebą-Pojnarową), a w r. 1977/78 również wykład z ćwiczeniami pt. „Wybrane zagadnienia z filozofii” dla IV roku studiów. Brał stały udział w seminariach naukowych Katedry, a zabierając głos w dyskusjach dzielił się ze słuchaczami swą dużą wiedzą, wnikliwymi przemyśleniami i wyczuloną świadomością metodologiczną. W ostatnich latach uczestniczył również w pracach związanych z realizacją problemu węzłowego „Polska kultura narodowa, jej tendencje rozwojowe i percepcja”, podejmując temat *System wartości a badanie kultury narodowej*.

Opublikował szereg artykułów w „Etnografii Polskiej” (9 + 1 w druku), w „Ludzie” (4), „Etyce” (3) i „Studiach Socjologicznych” (2). Najważniejszą i zarazem największą pozycję w dorobku pisarskim dr. Gerharda Kloski stanowi jego praca habilitacyjna pt. *Pojęcia, teorie i badania wartości w naukach społecznych*, oddana do druku w PWN, która ma się ukazać w 1981 r. Autor uważał ją za podsumowanie pewnego etapu jedynie swych przemyśleń. Dalszą pracę przerwała tak bardzo przedwczesna śmierć.

SPIS PUBLIKACJI DR. GERHARDA KLOSKI
I OPRACOWAŃ PRZYGOTOWANYCH DO DRUKU

1. *Etnografia społeczeństwa przemysłowego w ujęciu Hermanna Bausingera*, „Lud”, t. 53: 1969, ss. 302-322.
2. *Egzegeza „Totemizmu” Claude Lévi-Straussa*, „Lud”, t. 54: 1970, ss. 9-36.
3. *Analiza sposobów użycia wyrazów „etyka”, „moralność”, „obyczaj”, „zwyczaj” w polskim języku potocznym*, „Etyka”, t. 9: 1971, ss. 145-169.
4. *Problem wartościowania w etnografii*, „Lud”, t. 55: 1971, ss. 225-239.

5. *Etologiczna teoria moralności* Edwarda Westermarcka, „Etnografia Polska”, t. XVI: 1971, z. 1, ss. 79-114.
6. *Czy wartości ingerują w twierdzenia nauk społecznych?*, „Etnografia Polska”, t. XVI: 1971, z. 2, ss. 131-244.
7. *Uwagi do artykułu Leszka Nowaka „Oceny w naukach społecznych w koncepcji twórców marksizmu”*, „Studia Socjologiczne”, nr 1 (48): 1973, ss. 300-307.
8. *Pojęcie wartości w teorii i badaniach empirycznych socjologii*, „Studia Socjologiczne”, nr 4 (59): 1975, ss. 229-244.
9. *Ewolucja oddzielenia opisu od powinności*, „Etnografia Polska”, t. XVIII: 1974, z. 1, ss. 11-46.
10. *Refleksje nad trzema modelami nauk społecznych*, „Etnografia Polska”, t. XIX: 1975, z. 2, ss. 109-137.
11. *Wpływ wartości na proces badawczy w naukach społecznych*, „Etnografia Polska”, t. XX: 1976, z. 2, ss. 11-34.
12. *Wartości w poznaniu historycznym*, [w:] *Zagadnienia historiozoficzne*, praca zbior. pod red. J. Litwina, Wrocław 1977, ss. 21-44.
13. *Wartości jako własności przedmiotów*, „Etyka”, t. 16: 1978, s. 117-130.
14. *Aksjologia behawiorystyczna Charlesa Morrisa*, cz. I, „Etnografia Polska”, t. XXII: 1978, z. 1, ss. 15-55.
15. *Świadomość historyczna i jej badanie*, „Lud”, t. 63: 1979, ss. 113-127.
16. *Rola introspekcji w poznaniu historycznym*, [w:] *Perspektywy historiozoficzne*, praca zbior. pod red. J. Litwina, Warszawa 1979.
17. *Motywy, postawy i wartości a zadania nauk społecznych*, „Etnografia Polska”, t. XXIII: 1979, z. 1, ss. 9-38.
18. *Aksjologia behawiorystyczna Charlesa Morrisa*, cz. II, „Etnografia Polska”, t. XXIII: 1979, z. 1, ss. 39-53.
19. *Sytuacja pojęcia wartości w naukach społecznych*, „Etnografia Polska”, t. XXIII: 1979, z. 2, ss. 31-59.
20. *Falsyfikacjonizm K. R. Poppera a twierdzenia etnologii*, „Etnografia Polska”, t. XXIV: 1980, z. 2, w druku.
21. *Błąd naturalistyczny*, w maszynopisie.
22. *Zdania ogólne w historii*, w maszynopisie.
23. *Pojęcia, teorie i badania wartości w naukach społecznych*, w druku.
24. *Traktat o wolności sumienia Jana Crella. Z dziejów tolerancji w Polsce*, w maszynopisie.

Krystyna Małkowska, Lech Mróz